

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 20 (1711) 1990 m. birželio mėn. 5d.

XXXV METAI

Melbourne

Birželis...

Mūsų tautos istorijoje niekad nebus užmirštas 1939-1940 metų birželis. Nuo tada ir iki šiai dienai ne tik birželio mėnuo, bet visi metai mūsų tautai yra ne tyro džiaugsmo, o dvasinių ir fizinių kančių metai.

Jau tradiciniai birželio mėnuo skiriamas pagarbinti ypatingu būdu Jėzaus Sv. Sirdį. Be abejo gerų minčių ir gerų jausmų pasėkoje Jėzaus širdis dažnai vaizduojama ne realiais būdais: aplink širdį rožių vainikas, ar Jėzaus rankoje spindinti širdis, Jėzus šviesiu, pasitenkinusiu veidu. Tačiau tikrovė apie Jėzaus

Rašo Vysk. Vincentas Brizgys

širdį pasakoma Jėzaus širdies garbei skirtoje litanijoje: ji prisotinta išniekinimais, pervera ištimi. Ir mes garbindami Jėzaus Sventiausią širdį teisingiau ir mums naudingsiau nusiteikiame vaizduodami ne rožėmis papuoštą bet sužeistą širdį, pasiklausdami savo sąžinės ką ta širdis jaučia dėl manęs: ar aš teikiu jai džiaugsmo, pasitenkinimo, ar gal ją nuliūdinu, ją įskaudinu. Garbindami Jėzaus širdį garbiname ne jo kūno dalį, bet patį Jėzų. Melsdamiesi į Jėzaus širdį meldžiamės į Jėzų. Iš tokio santykiavimo su Jėzumi yra gimę ne tik įvairios organizacijos, brolijos, bet vienuolių kongregacijų pasivadinusių Jėzaus Sventiausios širdies vardu. Šis pamaldumas į Jėzaus Sventiausią širdį yra davęs daug įdomių, pozityvių asmenybių. Žmogus materialistas, egoistas, t.y. paisantis tik savęs, kokiai nors ydai pasidavęs asmuo yra visuomenei ne tik nenaudingas, bet pats savyje pasiekia to, kad yra nepatenkintas

savimi, savo gyvenimu ir tokių ne retas nesuranda kelio kaip pasiekti kitokios savijautos. Tokių ne vienas prieina prie tragiškos savijautos, tragiškos gyvenimo užbaigos. Jeigu ir kitaip dvasingi asmenys, tai ir šie pamaldūs į Jėzaus Sventiausią širdį niekad nepatiria gyvenimo beprasmingumo kančios. Jiems net neturtas yra lengvesnis, negu bedvasiui turto liuti jo lobiai. Būtų nelengva atasakoti Jėzaus širdies garbintojo reikšmę visuomenei. Jau nuo senai ir mūsų tauta ir šiandien yra tokia, kokia ji yra, tai ne meterjalistų, savanaudžių, įvairių ydų vergų nuopelnas, bet tokių, kurie stengiasi ir moka savo širdimi ir mintimi pasiekti Jėzaus širdį ir prie jos pabūti. Kiekvieno ir asmeninei laimei ir asmens reikšmei visuomenei šis bendravimas su Jėzumi-pamaldumas į jo širdį yra tiek reikšmingas, kad tai supranta tik tie, kurie šį pamaldumą praktikuoja. Melsdamiesi į Jėzų garbindami jo širdį neužmirškime ir mūsų tautos bei Lietuvos šio laiko jos sunkumuose.

VEL SUSIDEGINO LIETUVIS

Vengrijoje susideginęs lietuvis Rimantas Daugintis yra 46-erių metų amžiaus skulptorius, skulptūros „Lakštingalas“ autorius. Pagal iš Vilniaus gautas informacijas, Rimantas Daugintis prieš kelias dienas automobiliu išvyko iš Vilniaus į Vengriją dalyvauti viename skulptorių suvažiavime. Jis susidegino nedideliame Zahony miestelyje prie Vengrijos ir Sovietų Sąjungos sienos. Po tragiško gesto Rimantas Daugintis buvo skubiai nuvežtas į Budapešto ligoninę, kur gydytojai konstatavo 80 procentų kūno apdegimą. Jo būklė yra labai rimta. Vilniuje sakoma, kad Rimanto Dauginčio susideginimas Vengrijoje buvęs politinis aktas.

Pabaltijo valstybių sąjunga

Lietuva, Latvija ir Estija stiprina tarpusavio bendradarbiavimą, siekia sudaryti tvirtą ir veiklią sąjungą prieš Maskvą, rašo spaudos agentūros informuodamos apie Taline prasidėjusių trijų Pabaltijo kraštų Aukščiausiųjų Tarybų pirmininkų pasitarimą. Vytautas Landsbergis, latvis Gorbunovas ir estas Ruitel'is sieks nustatyti gaires Pabaltijo kraštų vieningai politikai Maskvos atžvilgiu, sustiprinti ir išplėsti lietuvių, latvių ir estų bendradarbiavimą politinėje, ekonominėje ir kitose gyvenimo srityse, numatoma sudaryti Aukščiausiųjų Tarybų pirmininkų vadovaujamą Baltijos Tarybą, kuri rūpinsis derinti trijų Pabaltijo kraštų politiką. Trijų Pabaltijo kraštų Aukščiausiųjų Tarybų pirmininkai Taline, spaudos agentūrų žiniomis, pasirašys keturis ar penkis svarbius dokumentus, liečiančius pabaltiečių bendradarbiavimą.

Paskelbta Latvijos nepriklausomybė

Latvijos Aukščiausioji Taryba paskelbė Latvijos nepriklausomybę: nuo dabar Latvija jau nebesivadins tarybine socialistine respublika, bet tiktai Latvijos respublika. Priėmus nepriklausomybės atkūrimo deklaraciją, Latvijos Seimas nusprendė palaiapsniškai siekti nepriklausomybės įtvirtimo, pereinamajame laikotarpyje derybomis su Maskva išspręsti įvairius su nepriklausomybės atstatymu susijusius klausimus. Seimo pirmininkas Gorbunovas pasakė, kad Latvijos vyriausybė sieks artimiausiu laiku užmegzti derybas su Maskva, pažymėjo, kad nepriklausomybės deklaracijos paskelbimas pirmas žingsnis kelyje į atsiskyrimą nuo Sovietų Sąjungos, tai yra į tikrąją nepriklausomybę. Tai tik pradžia ilgo ir labai sudėtingo proceso, sakė Gorbunovas. Prie Aukščiausiosios Tarybos rūmų Rygoje susirinkusi žmonių minia audringomis ovacijomis sutiko žinią apie nepriklausomybės deklaracijos patvirtinimą. Kelios dešimtys tūkstančių latvių dalyvavo mitingų Rygoje, prie Dauguvos upės kranto, Latvijos nepriklausomybės atkūrimui paminėti. Mitinge kalbėjęs Liaudies fronto pirmininkas Ivans šiais žodžiais kreipėsi į minią: Dabar jūs esate laisvi, tad gyvenkite ir veikite kaip laisvės vertė žmonės. Latvija yra paskutiniąją nepriklausomybę atkūrusi Pabaltijo šalis: Estija nepriklausomybės atstatymo deklaraciją priėmė kovo 30-ąją, o Lietuva pasiskelbė pilnai nepriklausoma kovo vienuokiktąją.

LRTV

Latvijos viltys

Latvija. Naujai išrinktas Latvijos ministras pirmininkas Ivars Godmanis spaudai duotame interviu išreiškė viltį, kad Kremlius sutiks užmegzti pokalbius su latviais Latvijos nepriklausomybės klausimu. Tikiuosi, pažymėjo Godmanis, kad Gorbaciovas arčiau susipažinęs su Latvijos Aukščiausiosios Tarybos priimta respublikos nepriklausomybės atkūrimo deklaracija, supras, kad ji yra žymiai nuosaiakesnė už lietuvių deklaraciją ir pasiryžs su latviais užmegzti derybas. Taip pat ir Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Gorbunovas paragino Maskvą užmegzti su Latvija derybas. Padėkime į šalį grašinimus, sakė Gorbunovas, ir bandykime ramiai išklausti vieni kitų nuomones. Kremlius oficialiai dar neatsakė į Latvijos nepriklausomybės deklaraciją, bet Latvijos kompartijos sekretorių telefonu kalbėjęs su Gorbaciovu, vėliau pasakė, kad Kremliaus vadovas buvo „išiutęs“, pagrasino Latvijai paskelbti ekonominę blokadą. Latviai jau ruošiasi galimom ekonominėm priemonėm. Jie, tačiau, mano, kad ekonominės sankcijos prieš Latviją sukeltų labai didelę žalą pačiai Sovietų Sąjungai.

Spaudos agentūrų žiniomis, viena latvių profesinė sąjunga, kuriai priklauso apie 140 tūkstančių darbininkų, nusprendė gegužės penkioliką dieną paskelbti visuotinį streiką.

LRTV

Taigose

(Sesei Julijai)

Alfonsas Stabingis

Aš tave savo neramiuos sapnuos regėjau:
Kerti tu mišką pelkėtoj niūrioj taigoj.
Pušų viršūnes lanksto viesulai ir vėjai,
O Tavo viltys dingsta sutemų audroj...

Ir tu, kaip aš, bridai per sniego pusnis šaltas,
Matei pusnynuos savo mirstančius draugas.
Tyliai jų lūpos dar sakė: „Dieve, aš nekaltas...
Kodėl tu jiems leidai nukanakinti mus?“

Kur gi paliko ta gimtoji mūsų žemė,
Kur liko toliuos Nemuno gimta šalis?..
Gal ji prie kryžiaus priešų prikalta biržely,
Ir jai teliko vien tik vargana būtis.

O Dieve, Dieve, kaip baisi ši siaubo žemė,
Kur kančios, badas, budeliai, baisi mirtis...
Čia amžių amžiais vien vilkai pikti gyveno
Ir savo maršus grojo uodai alkani.

Pūgos žiemą šoko tą klaičių savo šoki,
Saltis draskė egles ir vienišas pušis
Tu akis užmerkei mamai vakarą tokį,
Kai barakuose siautė saltis ir mirtis...

Amžiams taigoj liko mūs mamytės kapas
Ir tavo jaunystė tuose toliuos liko...
Į tėvynę grįžus lyg klaičiusis sapnas
Visad tau vaidensis tas kančių vainikas.

Aš tave savo neramiuos sapnuos regėsiu
Taigose prie Lenos lankančių kapus...
Kelias jau tėvynė! Meta ji retėžius.
Žuvusieji vergovėj pamiršti nebus.

1990.II.22

Einame ne ta kryptimi

Nepakankamai bendraujame su tikraisiais lietuvių draugais.

BRONTUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis Čikagoje

organizuoti visas pasipriešinimo blogiui jėgas.

Verčiame pageltusius ir trupančius šio laikraščio puslapius ir randame šio autoriaus prieš keliolika metų skelbtas mintis. Štai kai kurios jų. „Reikia apgailestauti, kad ligi šiol pavergtosios tautos nebuvo vieningos ir todėl sovietiniai rusai jas, kiekvieną atskirai - kaip palaidos šuotos raželį, laužė ir lenkė. Negalime dovanoti mūsų veiksmams apsilėidimo, kad jie nesimėmė sukurti tikrai vieningos daugelio pavergtų tautų politinės organizacijos, nepriklausomos nuo bet kurio krašto politinių užmačių... Mūsų ryšiai su ukrainiečiais, gudais, lenkais, gruziniais ir kitomis pavergtomis tautomis tėra labai menki, pripuolami.“ „Taigi reikia pavergtiesiems šiuo reikalu susirūpinti, peržiūrėti savo politiniusėjimus ir gal būt reformuoti kai kurias savo politines vadovybes, sustiprinus jas naujomis jėgomis, naujais politikais. Reiktų paieškoti naujų draugų ne tiktai Amerikoje, bet ypač Europoje, kurios centre kaip tiktai yra ir pavergta Lietuva.“ Deja, mūsų balsas tebuvo „šaukiančio tyruose balsas“...

Didžiausi mūsų sąjungininkai yra latviai su estais. Džiugu, kad dabartiniai Lietuvos vadovai su jais artimai bendrauja, vieni kitiems didžioje nelaimėje padeda. Bet ir turime daugiau. Sakysime, kad ir dabartinė Lenkija, su kuria mes turėjome malonių ir nemalonių pergyvenimų, yra mūsų pusėje. Tai rodo jų atsakingų vadovų ir intelektualų pareiškimai. Lietuvai palankūs lenkų spaudos balsai. Reiktų dar labiau su lenkais bendrauti, ką rodo Lietuvos vadovai ir daro.

Eikime toliau į pietus, pietryčius. Ukraina, nuoširdus Lietuvos draugas. Deja, ukrainiečių tautinis atgimimas reiškiasi tik pamažu. Kiek jis stipresnis vakarinėje dalyje, kurią tarpkario metais valdė Lenkija. Sovietų valdoma Ukraina labai daug kentėjo nuo okupantų. Vien tiktai 1932-1933m. Stalino „suorganizuotas“ badas numarino 9 milijonus ukrainiečių, o 1939m. Stalino-Hitlerio paktas leido Sovietams nukankinti dar porą milijonų ukrainiečių. Ligi 1951m. ukrainiečiai, kaip ir lietuviai, vedė kietą rezistencijos kovą. Dabar Ukraina, 50 milijonų tauta, atbunda, bet bunda atsargiai, lėtai. Be kita, ją kankina ir prieš 4 metus į Cernobylio atominės jėgainės pasakmės /sprogimas 800 kartų didesnis už Hirošimo dozę/. Nežiūrint priespaudos, ukrainiečių tautinis judėjimas nuolat auga, nors

jie yra kagebistų plakami guminėmis lazdomis, šautuvų buožėmis. Ukrainiečiai - naturalūs mūsų sąjungininkai.

Toki patys sąjungininkai galėtų būti ir nuo 1988m. pabaigos pamažu atbundantieji gudai, kuriems atbusti padeda dabartinė Lietuva. Keliaukime dar toliau į pietus. Moldavai, taip pat Stalino-Hitlerio pakto aukos. Vieni jų nori laisvos Moldavijos, kiti grįžti į jiems giminingą Rumuniją. Dėl nepriklausomybės kovoja ir azerbaidžianiečiai.

Gruzija 1918-1921m. buvo nepriklausome, pripažinta de jure kelių Europos valstybių. Ir šiuo metu ji narsiai veržiasi į laisvę. Žinomos jų kraujo aukos. Tai vėl naturalūs lietuvių sąjungininkas.

Tuo pačiu metu, kai mes nesėkmingai ieškome pagalbos Lietuvai nepalankiame Vašingtone ar Vakarų sostinėse, pamirštame, kad turime nemaža draugų pačioje Rusijoje. Vis daugiau intelektualų rusų pasisakė už Pabaltijo laisvę, nesutinka su M.Gorbačiovo diktatoriška veikla Pabaltijo valstybių atžvilgiu, laiko jį šlykščiu ir net bukaprotišku. Antilietuviškos nuotaikos Rusijoje tirpsta. Reikia pagirti Lietuvos istorikus J.Feldštinskį, V.Kašauskienę ir A.Eidintą, kurie paruošė dvi svarbias knygas „SSSR-Germania 1939, SSSR-Germania 1939-1941, 128 ir 192 psl.

kurias 100.000 egz.tiražu rusų kalba išleido „Mokslu“ leidykla Vilniuje. Šios knygos buvo plačiai paskleistos sovietinėje Rusijoje ir daugeliui skaitytojų atvėrė akis, kokiu būdu buvo įvykdyta Lietuvos ir kitų kraštų okupacijos.

Leningrado miesto taryba sudarė specialią komisiją Lietuvos reikalams ir paskyrė Lietuvai savo atstovą. Blokados metu sutarta pasikeisti produkcija. Gegužės 1-osios mitingo metu Maskvoje stipriai reiškėsi ne tik lietuviai bet ir Lietuvai palankūs rusai. Rusijos vėliavos plakėsi greta Lietuvos ir Gruzijos vėliavų.

Mums labai skaudu, kai matome JAV-bių politikus, besąlygiškai remiančius ne lietuvius, bet Lietuvos priešus. Bet mūsų kai kurie išeivijos politikai vis dar yra akli. Skaudu buvo skaityti VLIKO Eltos paskelbtą komunikatą, kuris baigiamas šiais žodžiais: „Todėl būtų gražu ir naudinga, kad Amerikos lietuviai padėkotų prezidentui Bush'ui už jo rėmimą Lietuvos nepriklausomybės atstatymo. Prašom rašyti /adresas/. Vadinasi, vis dar einame ne ta kryptimi.

Latvijos nepriklausomybės paskelbimas yra nebeatsaukiamas, pažymėjo užsienio spaudos agentūrai EFE latvijos Aukščiausiosios tarybos vicepirm. Dainės Ivans. Jis griežtai pasmerkė Gorbačiovo grasinimus Latvijai, jei ji neatšauks nepriklausomybės paskelbimo, pasakė, kad Latvija yra pasiruošusi sovietų ekonominėms sankcijoms, jei Maskva jas paskelbs.

IVYKIAI

Lietuvos vyriausybė numato reaguoti į Maskvos Lietuvai paskelbtas ekonomines sankcijas, dešimčia procentų sumažinti mėsos tiekimą Maskvai, pažymėjo Vilniuje žemės ūkio ministras Knačys. Pagal spaudos agentūrų informacijas Lietuva tiekia Maskvai apie trečdajį sostinės gyventojų suvartojamos mėsos. Mūsų įsitikinimu, pažymėjo ministras Knačys, mėsa gali būti veiksminga ginklas kovoje už Lietuvos nepriklausomybę. Maskvoje ir visur sovietų Sąjungoje nuolat labai trūksta mėsos: jei Lietuva ryžtųsi apriboti, kad ir dešimčia procentų, mėsos tiekimą Maskvai, susidarytų dar didesnį sunkumai sostinės gyventojus aprūpinti mėsa.

Latvijos Aukščiausioji Taryba kreipėsi į viso pasaulio vyriausybes ir tautas. Kreipimesi pažymima, kad trijų Pabaltijo respublikų klausimas yra tarptautinio pobūdžio. Jei tikrai siekiama Europos susivienijimo, reikia išspręsti Pabaltijo kraštų nepriklausomybės problemą. Latvijos Aukščiausioji Taryba kviečia Vakarų demokratinius kraštų Pabaltijo respublikų teisinės padėties klausimą iškelti šių metų pabaigoje įvyksiančioje Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje. Esame tvirtai įsitikinę, sakoma Latvijos Aukščiausiosios tarybos kreipimesi į pasaulio vyriausybes ir tautas, esame tvirtai įsitikinę, kad Pabaltijo kraštų nepriklausomybės atstatymas padėtų sustiprinti ryšius tarp Sovietų Sąjungos ir Vakarų pasaulio.

Italijos Atstovų Rūmų užsienio reikalų komisijos pirmininkas, krikščionis demokratas Flaminio Piccoli, dienraščiu „Il Popolo“ duotame interviu pasakė, jog yra didžiai klaidinga Pabaltijos kraštus gretinti su Užkaukazės respublikomis, įsijungusiomis į Sovietų Sąjungą tarp 1921 ir 25-ųjų metų. Piccoli priminė, kad Lietuva, Latvija ir Estija buvo jėga prijungtos prie Sovietų Sąjungos, pasakė, kad pripažinus šio prijungimo neteisėtumą, nuosekliai būtų reikėję tuoj pat leisti Pabaltijo kraštams atkurti neteisėtai prarastą nepriklausomybę.

Pimeno laidotuvės, Zagorsko vienuolyne, netoli Maskvos, įvyko Maskvos stačiatikių patriarcho Pimeno laidotuvės. Jose dalyvavo ir Apaštalu Sosto delegacija: Popiežiaus asmeninis atstovas kardinolas Willebrands, popiežiškiosios tarybos krikščionių vienybei ugdyti pirmininkas arkivyskupas Cassidy ir tarybos narys prelatas Scribano.

Solženicynas. Nobelio premijos laureatas, rusas rašytojas Aleksander Solženicyn pasakė 2 milijonus rublių Soloviki, prie Baltosios jūros vienuolyne restauravimui.

Soloviki vienuolyne Stalino valdomo metais buvo įkurta griežtojo režimo koncentracijos stovykla, kurioje kalėjo ir pats Solženicynas. Soloviki lageryje patirtus išgyvenimus Solženicynas yra aprašęs savo garsiajame veikalė „Gulago Archipelagas“, už kurį jam buvo suteikta Nobelio literatūros premija.

TEVIŠKES AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDZIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Mieldažys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$25. Kituose kraštuose \$30. Atskiras numeris 50c. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožūra.

Published by Dr. Pranas Dauknyš
18 Henry St., Kensington 3031
President of the Lithuanian
Catholic Federation

Lietuva ir Karaliaučius

Lietuvi, visada atsimink, kad Nemunas nėra Lietuvos siena. Ten anapus Nemuno, yra Prūsų Lietuva, mūsų protėvių žemė.

Rašo Albinas Pocius

Vienas Anglijos politinis žurnalas, rašydamas apie lietuvių tautos pastangas atstatyti nepriklausomybę, samprotauja, kad tam didelė kliūtis yra rusų buvimas Karaliaučiuje ir tos teritorijos įjungimas į Federalinę Rusijos Socialistinę Respubliką. Karaliaučius arba rusų pakrikštytas į Kaliningrad, tiesioginiai priklauso Leningrado apygardai, nors su ja ir neturi tiesioginio susikėtimo.

Karaliaučiaus krašte rusai turi sukūrę didžiules karines stovyklas kur yra įrengtos į Vakarų nukreiptų rakėtų bazės. Krašte yra privežta apie 700,000 blogiausios rusies rusų klajoklių kolonistų, kurie turtingą kraštą nuskurdino arba kaip jie sako „nubuožino“ ir derlingą žemę pavertė piktžolynais. Karaliaučiuje dabar gyvena apie 45,000 lietuvių, tai daugiausia iš Sibiro sugrįžę tremtiniai, kuriems nebuvo leista Lietuvoje gyventi.

Karaliaučiaus krašto aprūpinimui rusai turi tik dvi geležinkelio linijas. Viena iš jų eina Leningradas, Daugpilis, Panevėžys, Radviliškis, Tauragė ir Tiltė. Kita linija eina Maskva, Minskas, Vilnius, Kaunas, Įsrutis ir Karaliaučius. Abi geležinkelio linijos eina skersai Lietuvos. Plentai taip pat Minskas, Vilnius, Kaunas, Gumbinė ir Karaliaučius arba Daugpilis, Kaunas. Jūros keliu pristatymas nėra tikras, nes Karaliaučiaus uostas žiema užšala. Veikia tik karinis Pyliaivos, dabar rusų vadinamas Baltisk.

Žurnalas primena kiek Lietuva turėjo vargo ir nesupratimų su rusų kariuomenės bazėmis kada net ir 1940m. birželio 15d. ultimatumas kilo dėl rusų kareivių dezertyravimo. Žurnalas rašo: Jeigu per Lietuvą eitų tik rusų prekiniai traukiniai, tai viskas būtų tvarkoje. Lietuva net uždirbtų rusams mokant už tranzitą, bet kada pradės eiti kariniai transportai su rusų kariuomene, tai atsižvelgiant į rusų norą gerai išgerti ir patriukšmauti, prasidės vėl dideli nesupratimai, kurie gali privesti prie naujo ultimatumo arba reikalavimo pakeisti vyriausybę, kuri būtų pilnai pro-sovietinė.

Mums lietuviams gerai žinant rusų praktiką, jų kareivis niekada nebus kaltas ir už rusų padarytas kiauylstes reikės bausti lietuvių policininką arba geležinkelio tarnautoją. Karaliaučius yra Trojos arklys Lietuvai. Karaliaučius po karto rusai neatidavė Lietuvai, nes planavo iš visų pusių apsupti Lietuvą ir paskandinti slavų jūroje. Negeresnė padėtis būtų ir jeigu Karaliaučius atitektų Lenkijai, o mūsų „broliai“ lenkai jo labai nori.

Karaliaučiaus rusų kolonijos būvimas Lietuvos pašonėje yra dar blogiau nekaip 1940m. sovietų bazės. Karaliaučius rusai valdo neteisėtai, nes 1945m. liepos 17d. Potsdamo konferencijoje jis nebuvo rusams atduotas, bet tik pavestas mandataro teisėmis valdyti iki Taikos konferencijos arba iki Lietuvoje susitvers civilinė valdžia, nes tada Lietuvoje ėjo žiaurus partizaninis karas.

Labai gaila, kad mūsų visi veiksniai į tai neatkreipė reikiamo dėmesio ir niekada rimtai nereikalavo Karaliaučius grąžinti Lietuvai. Jie planavo, kad jiems užtenka tik Kauno gubernijos be

Vilniaus ir Klaipėdos. Jie nesuprato, kad kuo mažiau reikalauti, dar mažiau gausi. Daugiau reikalauti, tai nors pusę to gausi, nes derybose reikia palikti vietos ir kompromisui.

Vienas Vakarų Europos rašytojas kalbėdamas apie politikų daromas nedovanotinas klaidas ir neprotingus darbus rašė: Už savo politikų nedovanotinas klaidas, tauta vėliau sumoka savo sūnų krauju. Mūsų veiksnių nusikalstamas nelankstumas ir nesidomėjimas Maž. Lietuvos klausimu, ateityje mums gali labai brangiai kainuoti ir ap sunkinti pilnos nepriklausomybės atgavimą. Koks paradoksas. Užsieniečių spausdinti žemėlapiai Karaliaučius žymi prie Lietuvos, o mūsų Amerikoje spausdinti žemėlapiai

Maž. Lietuva ir Karaliaučius žymi prie Lenkijos.

Sunku suprasti ar čia yra tik paprastas kvailumas ar tai daroma sąmoningai pagal partinę aritmetiką ar Maž. Lietuvos gyventojai renkant parlamentą balsuos už mano partiją ar kitą. Jeigu jie nebusuos už mano partiją tada mums jie nereikalingi ir tegu rusai ar lenkai juos valdo. Atrodo, kad tie kurie neparagavo Sibiro tremties, dar neišmoko visos Lietuvos reikalus staryti aukščiau visų partinių išskaičiavimų ir jų juokingos aritmetikos.

Kovo 11 diena paskelbus Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, Karaliaučiaus klausimo kėlimas yra truputį pavėluotas. Jis turėjo būti pradėtas kelti 20 metų atgal, bet geriau, kad ir vėliau nekaip visai apie tai nusiklastamai pamiršti

VYSK. VAIČIUS VAKARŲ VOKIETIJOJE

Lietuvos vyskupų konferencijoje pirmininko pavaduotojas Telšių vysk. Antanas Vaičius iš Jungtinių Amerikos Valstybių atvyko į Federacinę Vokietiją, kur aplankė tarptautinės organizacijos „Kirche in Not“ - Vargo Bažnyčios centrą, Koenigsteine. Iš čia vyskupas Vaičius kreipėsi į viso pasaulio tikinčiuosius, kad paremtų Lietuvos nepriklausomybės siekimus. Vyskupas pažymėjo, kad žmonės Lietuvoje, nepaisant dabartinės sunkios padėties, optimistiškai žvelgia į ateitį, pasakė, jog yra svarbu nedelsiant užmegzti dialogą su Maskva, bet dialogo negalima pradėti vieniems, reikia bent dviejų pašnekovų. Lietuvos vyskupo įsitikinimu, Vakarai be reikalo baiminasi, kad Lietuvos nepriklausomybės paskelbimas galys pakenkti Gorbachiovo pradėjusiai pertvarkos politikai. Greičiausiai pati Maskva siekia, kad tokia nuomonė vyrų Vakaruose.

Vyskupas Vaičius toliau pasakė, kad Bažnyčios padėtis Lietuvoje pastaruoju laiku yra žymiai pagerėjusi, tačiau jos veiklai plėsti nėra reikiamų priemonių. Trūksta teologinės literatūros, Sventojo Rašto knygų, katechizmų, religinių vadovėlių, nėra religinės spaudos. Katalikam skubiai reikia

nuosavos spaustuvės. Nėra pakankamai lėšų naujų bažnyčių statybai ir senųjų restauravimui. Lietuvoje reikia pastatyti bent 26-ias naujas bažnyčias, iš kurių dvylika vien Telšių vyskupijoje. Tikintieji doniaai parėmė Telšių seminarijos restauravimo darbus, tam tikslui surinko apie pusę milijono rublių, bet darbai negali būti užbaigti dėl kai kurių medžiagų trūkumo. Nuo šių metų rugsėjo mėnesio Telšių seminarijoje mokysis apie 40 auklėtinų. Buvę Telšių vyskupo rūmai yra sugrąžinti Bažnyčiai, bet juos taip pat reikia restauruoti.

Tarptautinės organizacijos „Kirche in Not“ įkūrėjas kunigas Werenfried van Staaten per susitikimą su vyskupu Vaičium, pažadėjo suteikti Lietuvos Bažnyčiai visokeriopą pagalbą. Už kelių savaitių organizacija numato pasiųsti į Lietuvą apie šimtą tūkstančių egzempliorių vaikams specialiai parengtų Sventojo Rašto knygų, 50 tūkstančių egzempliorių katechizmo jaunimui. Bus rūpinamasi suteikti ir materialinę pagalbą. Vyskupas Vaičius Lietuvos vyskupų konferencijos vardu pakvietė kunigą van Staaten apsilankyti Lietuvoje, betarpiškai susipažinti su Lietuvos Bažnyčios padėtimi

LRTV

Šventasis Tėvas yra susirūpinęs Lietuvos įvykiais

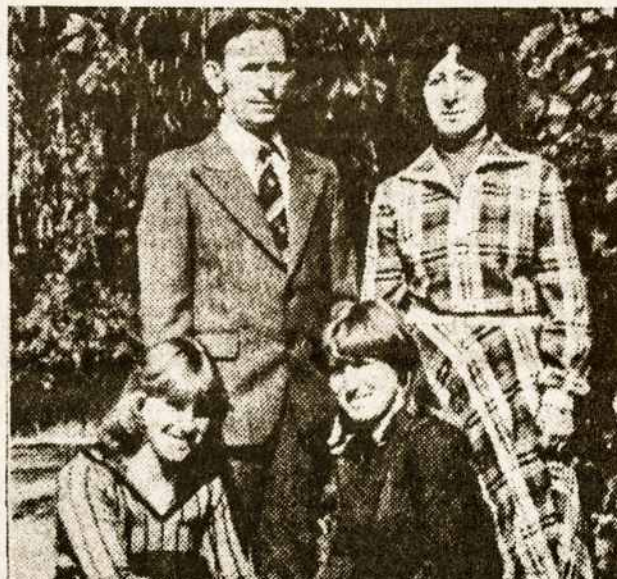
Lietuvos klausimas turi būti išspręstas dialogo keliu, pažymėjo Popiežius Jonas Paulius II-sis susitikime su žurnalistais drauge su Sventuoju Tėvu kelias savaites iš Romos į Meksiką. Popiežius pagal nusistovėjusį įprotį apaštalinų kelionių metu lektuve susitinka su jį lydinciais spaudos, radijo ir televizijos atstovais, su jais pasikalba, atsako į klausimus. Kadangi Lietuvos problema dabar yra visuotinio dėmesio centre, vienas žurnalistų paklausė Sventojo Tėvo, ar yra susirūpinęs įvykiais Lietuvoje. Jonas Paulius II-sis į tai atsakė: Lietuvos siekiai yra teisingi, bet ji turi užmegzti dialogą, susilaikyti nuo neapgalvotų veiksmų. Maskva, iš savo pusės, privalo pripažinti lietuvių tautos siekių teisėtumą, nes lietuvių ir kitų tautų teisės buvo giliai pažeistos ypatingai Ribbentropo ir Molotovo susitarimu. Manau, tėtė Jonas Paulius II-sis, kad reikia atsižvelgti į du Lietuvos klausimo aspektus: į tautos siekius, kuriuos pateisina praeitis, ir į bendrą tos pasaulio dalies padėtį, būtent, į Sovietų Sąjungoje vykstantį persitvarkymą. Abu dalykus reikia turėti omeny. Dėl to, kalbėjo Šventasis Tėvas, klausimas turi būti išspręstas dialogo keliu. Manau, kad dabar nėra kitos išeities. Dialogas turi remtis visuotinių principų ir tautų teisių pripažinimu. Tautų teisės buvo skaudžiai pažeistos Europoje, ypač Ribbentropo ir Molotovo susitarimu, pakartotojo Šventasis Tėvas. Popiežius, baigdamas, dar pasakė: „Taip pat ir Sovietų Sąjungoje vykstanti pertvarka privalo atsižvelgti į tautų lūkesčius ir siekius. Šiuos Popiežiaus pareiškimus Lietuvos klausimu šiandien plačiai perteikia pasaulinė spauda.“

LRTV

Vienintelis lietuvis Meksikoje

Meksika yra vienas tų pasaulio kraštų, kur nėra įsikūrę lietuviai, nėra lietuvių bendruomenės, bet yra vienas lietuvis, turėjęs laimę sutikti čia besilankantį Popiežių ir jam priminti Lietuvą. Tai 56-erių metų kunigas Antanas Trimakas prieš aštuonierius metus iš Jungtinių Amerikos Valstybių atvykęs į Meksiką, čia įsikūręs ir dirbantis garsiojoje Gvadalupės Dievo Motinos šventovėje. Susisiekę telefonu su kunigu Antanu Trimaku patyrėme, kad Gvadalupės šventovėje jis turėjo progos asmeniškai susitikti su Sventuoju Tėvu. Jonas Paulius II-sis su juo pasikalbėjo, padovanojo rožančią, palaimino jo kunigišką veiklą ir jo tolimą, bet Popiežiaus širdžiai visada artimą tėvynę Lietuvą. Kunigas Antanas Trimakas mum pasakė, kad yra įkūręs Gvadalupėje Sventojo Rožančiaus sąjūdį, yra išleidęs ispanų kalba knygą - Rožančiaus apmąstymus. Garsioje Dievo Motinos šventovėje Meksikoje savo maldose jis nuolat prisimena Lietuvą, meldžia Švenčiausiąją Mergele Mariją, kad globotų jo tėvynę, padėtų lietuviams ugdyti dvasines vertybes ir kad jomis pasiremtų būsimoji visuomeninė ir socialinė santvarka Lietuvoje.

LRTV

Lietuvai gyvybę Maskvoje balandžio 26d. paaukojęs Stanislovas ZEMAITIS su savo šeima - žmona Stase, dykruomis - Vaiva ir Rasa

VAKARAI IR GORBAČIOVAS

Lietuvos Thatcherienė

Rašo Dr. Jonas Kunca

Paskelbus Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą paaikšėjo, kad Vakarai atsisako pripažinti nepriklausomą Lietuvą, kad nepakenktų Gorbačioviui. Reiškia, jie dar kartą patvirtina savo galvoseną, kad tik su Gorbačiovu Kremliuje būtų galima išlaikyti taiką, militarinę pusiausvyrą ir galutinai išvaduoti Rytų ir Vidurio Europą. *Lietuva, suprask, nėra verta kad pagadintų gerus santykius su dabartiniu sovietų prezidentu ar net jam pakenkti padedant atsiskirti nuo imperijos vienai mažutei respublikai, po kurios galėtų sekti visa jų eilė, atseit galėtų subirėti rusų imperija. Trumpai, Vašingtonas stovi Gorbačiovo ir rusų imperijos sienų neliečiamumo pusėje.*

Tokia Vakarų politika yra jų politinio naivumo išdava. Vakarai nesugebėjo tinkamai įvertinti Gorbačiovo nei jo imperijos tikrovės.

Kad jie pervertino Gorbačiovo asmenybę, jau dabar matome. Po penkių metų kalbų apie reformas, Kremliaus vadas jų dar visai nepradėjo. Rytų ir Vidurio Europos išsilaisvinimas nėra dabartinio sovietų prezidento nuopelnas. Šita Europos dalis turėjo būti nurašyta į nuostolių knygą, nes Maskva neišgalėjo toliau išleisti milijniškas sumas šitų kolonijų išlaikymui. Gobačiovas kalbėjo apie roeformas, bet niekad neturėjo aiškaus plano tam įvykdyti. Dar jo neturi ir dabar. O be planavimo krašto reformavimas privedė prie chaoso ir didžiausios krizės, kokios imperija nepergyveno per jos 72 metų istoriją.

Zymus S. Amerikos žurnalistas, istorikas, buvęs Al Haig specialus patarėjas ir „Washington Quarterly“ (užsienio politikos žurnalo) leidėjas Michael Ledeen, savo konferencijoje Sydnejuje neseniai pasakė, kad ne Gorbačiovas, bet Yuri Andropov pradėjo eiti prie krašto reformų. Komunizmas buvo tokia padartya klaida, kad be reformų imperija būtų priešus prie revoliucijos. Andropovas greit numirė nespėjęs pradėti reformų vykdymo. Kremliaus vadai negalėjo susitarti dėl įpėdinio ir paliko viską nepakeitę paskirdami negabų Cernenko. Tik po pastarojo mirties jie buvo priversti griebtis reformų, nes imperijos ekonomija buvo visai pašlijusi.

Gorbačiovas, pagal Ledeen, buvo simpatiškas, bet visiškai nekompetingas administratorius. Jis privedė krašto ekonomiją prie niekad nematytos krizės. Šią vasarą, pranašauja Ledeen, didžiulius streikus dėl neišpildytų pažadų darbininkam. Būsiąs suparalizuotas geležinkelių tinkas, ir Maskva negalės perkelti savo kariuomenės iš vienos į kitą imperijos pusę. Sovietai, pagal Ledeen, neturi iš ko apmokėti už australų vilnas ir iš kitų kraštų importuotus produktus. Pardavėjai, duodami Rusijai vienų metų laiką užmokėti už prekes, būvę neprotingai padarę. Aukso, deimantų ir alyvos rezervai yra beveik išsemti. Niekas, sako Ledeen, negalės išgelbėti sovietų imperijos nuo iširimo. Jei Gorbačiovas ir griebtųsi kraujo praliejimo, jis negalėtų numalšinti sukilimo nuo Baltijos iki Gruzijos ir Centrinės Azijos. Žmonės ilgai neišlaikytų nei apsaugos stovio paskelbimo.

Iš dabartinio chaoso ir galimo pilietinio karo liks mažesnė, silpnesnė ir laisvesnė Rusija.

Ledeen pataria Vakaram nemėtyti

pinigų dovanojant juos Gorbačiovo imperijai, nes tai betikslis dalykas.

Tiek apie amerikiečių politiko-žurnalisto pranašystes apie S. Sajungos ateitį. Iš mūsų pačių patyrimo žinome, kad Gorbačiovo demokratiškumas baigiasi, kai prasideda rusų imperijos interalumio išlaikymo interesai. Jis žino, net ir pripažįsta viešai, kad Lietuva turi teisę būti nepriklausoma. Kartu jis duoda ultimatumą, kad ji atsisakytų nuo nepriklausomybės paskelbimo atšaukimo. Tai didelis prieštaravimas sau. Atgauti nepriklausomybę pagal Maskvos įstatymą yra pigus anekdotas. Gorbačiovas paruošė tą įstatymą tokį, kad niekas negalėtų daugiau ištrūkti iš sovietinio rojaus. Kai kas sako, ir pats Vašingtonas, kad nereikėjo skubėti su tuo nepriklausomybės paskelbimu. Estai ir latviai neskubėjo. Jie iš anksto pranešė, kad tik pasiskelbia nepriklausomais, bet tą

nepriklausomybę įgyvendins iš lėto, pagal susitarimą su Maskva. Gorbačiovo reakcija buvo ta pati: „atšaukit savo paskelbimą, arba aš nekalbėsiu su jumis ir pasielsiu taip kaip su lietuviais...! Tas įrodo, kad Gorbačiovas, nežiūrint jo pripažinimo mūsų tautai teisės būti nepriklausoma, yra tvirtai nusistatęs žūt būt išlaikyti rusų imperijos integralumą už bet kokią kainą, neatsižvelgiant į kitų tautų teisę nei į moralę.“

Nesunku pačiam Vašingtonui matyti, kad jis labai apsiriko matydamas tokį Gorbačiova, koks jis nėra, bet kokį jie norėtų matyti. Dar laikas susigrįbti ir grįžti prie realios politikos neleidžiant sovietų prezidentui baigti užduosinti Lietuvą. Maskva, kad paklūpdytų mūsų šalį, rengiasi nutraukti ir elektrinę strovę. Ignalinos atominė jėgainė bus sustabdyta neva tai dėl jos įrengimų taisymo. Vakarų idealizuojamas Gorbačiovas rodo savo tikro imperialisto veidą.

Rusai išžudė savo karininkus

Sovietinėje spaudoje buvo paskelbtas straipsnis, kuriame tvirtinama, kad Stalino įsakymu įvykdytos raudonosios armijos karininkų žudynės buvo viena pagrindinių priežasčių dėl kurių Sovietų Sąjunga patyrė nesėkmę prasidėjus karui su nacių Vokietija. Sovietų istorikai pastaruoju laiku tyrinėdami NKVD slaptuosius archyvus, priėjo išvadą, kad Stalino valdymo laikais buvo sušaudyti apie 44-ri tūkstančiai raudonosios armijos aukštų karininkų, tarp kurių daug generolų. Sovietinė spauda betgi, abejoja šio skaičiaus tikslingumu ir mano, kad sušaudytųjų karininkų skaičius yra dar didesnis. Archyviniai duomenys liudija, kad vien tik 1937-ais ir 38-ais metais buvo likviduoti beveik 39-ni tūkstančiai karininkų. Spauda pastebi, kad į šį skaičių nėra įtraukti apie trys tūkstančiai taisy pačiais metais sušaudyti sovietinio laivyno karininkai, kaip lygiu būdu nėra įtraukti ir tie karininkai, kurie Stalino įsakymu buvo likviduoti prieš 1937-uosius metus ir po 38-ųjų metų. Taigi spaudos nuomone, Stalino valdymo metais sušaudytųjų

raudonosios armijos karininkų skaičius viršija 50 tūkstančių. Spauda atkreipia dėmesį, kad šių žudynių pasekmėje 1941-ais metais, prasidėjus karui su vokiečiais, vien tik kariuomenėje, neskaitant laivyno ir aviacijos, trūko apie 76-nių tūkstančių karininkų.

Ansa.

Lietuvos jaunuoliai

Spaudos agentūrų žiniomis, nuo šių metų kovo 11-tos dienos, kai Lietuvos Aukščiausioji Taryba paskelbė valstybinę nepriklausomybės atkūrimą, apie 760 lietuvių jaunuolių dezertyravo iš raudonosios armijos. Tarp jų 85-ki buvo sovietų areštuoti, o apie du šimts vėliau laisvanoriškai sugrįžo į savo dalinius. Apie 20 jaunuolių, kaip žinoma, buvo priešNedaug draugų net ir tarp radikalų mėnesį suimti vienoje Vilniaus psichiatrinėje ligoninėje, kur buvo laikinai prisiglaudę. Į ligoninę grubiai įsiveržė raudonarmiečiai juos sučiupo ir vėliau išvežė karinei tarnybai į Magadano sirtį.

Jakovlevo pareiškimas.

Vienas artimiausių Gorbačiovo bendradarbių Aleksandras Jakovlevas spaudos konferencijoje pareiškė, kad Maskva tik tuo atveju užmezg derybas su Vilniumi, jei lietuviai sustabds ar įšaldys kovo vienuoliktąją paskelbtą valstybinę nepriklausomybę. Jakovlevas spaudos konferencijoje paneigė gandus, kad sovietų kariuomenėje jaučiamas didėjantis nepasitenkinimas, išreiškė įsitikinimą, kad kariuomenės vadovybė remia pertvarkos politiką.

Demonstracijoje kovo 17d. prie Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos rūmų plakatas, išreiškiantis visos tautos troškimą. Nuotr. V. Kliuko

Ištraukos iš "Amžino išalo žemėje"

(tesinys iš Nr.12-13)

Antanina Garmutė

Beveik trijų savaitių kelionė iš Lietuvos baigėsi.

Atvykus į galutinę stotį, mus sutiko... tik su druska... Daug druskos! Be duonos. Be vandens. Palydovai mostelėjo Angaros pusėn: „teka iš švariausio pasaulyje - Baikalo ežerol Gerkite!“ Einanti pro šalį sena tremtinė išpėjo: „Jokiu būdu! Cholera, šiltinė, dizenterija susirgsit!“ Bandėme prašyti vandens pas vietinius gyventojus, aukštomis rąstų tvoromis apsitvėrusius. Sunis nuo grandinių paleisdavo. Beliko Angara. Ir vėl ėmė sienauti mus giltinė.

Ateina mano vaikytsė, kruvina atšiauriaisiais, apskritų rąstų ligoninės laiptais ir be sąmonės krenta prie kažkieno veltiniais apautų kojų. Gal sargas, gal daktaro, - kas žino. Paskui atsigauna didelėje pirkioje, o gal palatoje, - pagal tenykštį supratimą. Žmonių - daugybė. Klėjoja visi - lietuviškai. Nešaukia, neklykia, tyliai snabžda žodžius - gal maldos, gal vaikų vardus, o gal tėvų paguodos iš toli šaukiasi?...

Gulėjau prie durų. Gal todėl įėjusi mongolė gydytoja pirmiausia pasilenkė ties manimi. Uždėjo ranką ant kaktos ir paklausė, kiek man metų. Kai atsakiau, nustebo:

-Atrodai ne daugiau kaip vienuolikos. Otėvai čia - palatoj? Ar barakuose?

-Tėvai Lietuvoj... Mane sučiupo gatvėj... pažįstami. Ir į vagoną įsodino.

-Tai padėjote vokiečiams? - mongolės akys susiaurėjo.

-Ne, ką jū! Vokiečiai mus degino ir šaudė. Buvau persauta. Aš į žydaite panaši...

-Nepasakyčiau! - gydytoja šyptelėjo, - greičiau į mongoliukę!... Gerai, duosiu tau vaistų. Grįši pas mamą savo Lietuvon, ir bus viskas tvarkoj.

Gydytoja žodį tęsė. Kitą dieną ji atnešė pusę stiklinės kažkokio kartaus antpilo, gal ženšenio ar auksinės šaknies, ir pati man sugirdė. Ir taip visą savaitę, kasdien. Aš tikėjau ja: buvo panaši į dorą žmogų. Tačiau tokių vaistų daugiau niekas negavo. Kai mano akys prašviesėjo, pamačiau, kaip kitoms ligonėms įdavinėjo po juodos duonos riekelę, ant kurios užpildavo cukraus šaukštą.

-Moterys, nevalgykit, - mūstų viduriai skylėti! - bandžiau sulaikyti. Mat buvau girdėjusi apie šiltinės ir dizenterijos epidemijas, kurios siautė Lietuvoje po Pirmojo pasaulinio karo.

-Ką tu, vaikeli, juk sakė: kad mūstų žarnos nesuliptų, O tave kažkokiais nuodais girdo...

Aš negalėjau nurimti. Paklausiau gydytojos, kodėl tokių vaistų ji neduoda kitiems ligoniams. Gydytoja supyko, o gal išsigando, atsakė, kad daugiau nėra tų vaistų. Daugiau ir aš nebegavau jų. Bet jau sveikau. O moterys viena po kitos mirė. Lavonus išnešdavo paryčiumi.

Mirdavo mūstų moterys kantriai, ramiai kaip ir gyveno. Padūsaudavo, papoteriudavo, amžiną atilsį už savo tėvelių vėles sukalbėdavo. Ir užgesdavo - kaip nesudegę žvakės vėlyje.

Moteris, gulėjusi kairėje prie sienos, kažko tyliai prašė.

-Jums vandens? - buvau beklanti ieškoti kipiatako, nukūsto

į koridoriaus galą.

-Ne. Iš kur tu?

Pasakiau.

-Žinau... ten Nemunas?

-Taip.

-Gimiau prie Nemuno. Nutekėjau kitur. Oi kaip pasiilgdavau upės! Tu man papasakok apie Nemuną... - pasuko galvą į sieną ir nutilo. Valstietė nuo Pakuonio. Pavardė Kapočinė. Buvo gal penkiasdešimties metų.

Mes, vaikų brigada, dirbome druskos virimo ceche. Druskos gavybos technologija, dabartinėmis akimis žiūrint, čia buvo tokia pat atsilikusi ir primityvi kaip ir praeitą šimtmetį. Žemės gelmėse plytėjo didžiuliai akmens druskos klodai. Giluminiais gręžiniais į juos leido Angaros vandenį. Gautą sūrymą kėlė į viršų - į didžiulius - 10-15 metrų diametro ir 8-10 metrų aukščio katilus. Katilai virė, vanduo garavo, o per katilo vidurį permesta lenta vaikščiojo moteris, dažniausiai tremtinė ukrainietė, didele mente maišė verdantį sūrymą, graibė druską.

Retsykiai katilo viršuje klykteldavo. Tai reiškė, kad į verdantį katilą nuo lentos paslydus pliumptelėjo moteris. Kūnu nubėgdavo šurpas. Bet gamybos dėl to niekas nestabdė:

-Nesilaikė saugumo technikos, - suburba praeidamas laborantas. - Viena banditka mažiau, - konstatuoja faktą.

-Betgi išgriebti... ar negalima? - nesuprasami klausdavom.

-Valys katilą po pusmečio - išims, jei bus kas likę iš kaulų.

Niekio nėra nemalonesnio už prievartinį darbą. Tačiau sistema,

pasmerkusi mus šiam darbui, manė kitaip. Tais pačiais, 1948 metais, SNO Generalinė Asamblėja priėmė tarptautinį dokumentą - visuotinę žmogaus teisių deklaraciją. Todėl mūsų, tremtinių, laukė tikras prievartos fenomenas! Buvo reikalaujama pasirašyti, kad mes atvykome į Sibirą savo noru! Kitaip sakant, patvirtinti, kad prievarta yra neprievarta!

Saugumo komendantas Movčanas kvietė žmones į rezidenciją NKVD miesto skyriuje stalinietiškaisiais metodais išreikaluti parašų. Vieni pasirašydavo per parą, o kitiems net penkių prirėkdavo. Atsivėsinti rūsyje. Ak ir rambus tas lietuviškas būdas!...

Lietuviai vyrai, dirbę krovikais, nebijodavo eiti darbus ir pavieniai. Kartais tas neilgas kelio tarpas iki gamyklos tapdavo žmogaus sąžinės išbandymu. Štai tvirtas kaip ažuolas Antanas Skučas nesukubėdamas pėdina per tamsų lauką iš darbo. Dingo už posūkio jo brigados draugai. Tvyro tamsi Sibiro naktis, aplink nė gyvos dvasios. Tik staiga - aštrus kaip peilis moters šauksmas! Antanas žaibiškai metėsi pagalbon. Vėliau jis aiškinosi, kad galvoti nebuvo kada: čiupęs už sprandų du vietinius gyventojus ir įniršęs ėmė laužyti jų šonkaulius, lietuviškai šaukdamas: „Aš jus pamokysiu prievartauti tremtinės Pamokysiu!“ Tas „mokslas“ galėjo liūdnei baigtis. Tačiau atsigavusios nuo išgąščio nukentėjusios puolė gelbėti smurtininkų nuo mirties, o savo išgelbėtoją - nuo kalėjimo. Antanas atsipirko gal tik dviem savaitėm arešto, - kol gajūs sibiriečiai ėmė sveikti, - ir pelnė lagerio moterų internacionalinę pagarbą.

Senatorius Hon. Gareth Evans Q.C.

Australijos Užsienio Reikalų ir Prekybos ministeris

ALK Federacijos Valdyba buvo nusiuntusi Australijos užsienio reikalų ministeriui Sen. Gareth Evans prašymą, kad Australijos Vyriausybė pripažintų „to recognise“ Lietuvos Nepriklausomybę. Senatorius gegužės 8 d. raštu mūsų Federacijos pirmininkui praneša, kad Australijos Vyriausybė buvo pirmoji iš Vakarų vyriausybių „to acknowledge“ patvirtinti laisvai išrinkto Lietuvos parlamento kovo 11 d. Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimą. Mr Landsbergis atsiuntė Australijos ministeriui Pirmininkui Lietuvos Vyriausybės ir tautos padėką už greitą paramos išreiškimą.

Spaudai mano pareiškimas kovo 12 d. ir 28 d. pakartojo Australijos Vyriausybės pažiuą, kad 1940 m. trijų Pabaltijo valstybių įjungimas į Sovietų Sąjungą buvo neteisėtas ir remdamas bet kurią raidą, kuri vestų į Lietuvos prisikėlimą tautų šeimoje. Lietuvos deklaracija aiškiai atstovauja Lietuvių tautos troškimus atsiekti ekonominės ir politinės nepriklausomybės taikiomis ir demokratinėmis priemonėmis. Galite taip pat būti informuotas Ministerio Pirm.pareiškimu balandžio 20 d., kuri čia pridedu, išreiškiantį Australijos Vyriausybės interesą dėl Sovietų akcijos Lietuvai atkirsti esmingus tiekimus. Mr Hawke sakė, kad Australija tikisi jog Sovietų Vyriausybė neleis ir taip jau jautriai situacijai toliau blogėti. Kol Aust. Vyriausybė laikosi svarbiausios reikšmės Sovietų užtikrinimo, kad ji neturi intencijos panaudoti Lietuvai ginkluotos jėgos, nežiūrint to, besitęsianti krizė neša galimybę rimtų pasekmių tarptautinio klimato pagerinimui. Taip ir Ministeris Pirm.rašė Mr Gorbačioviui, kad Australijos Vyriausybė artimai žvelgs į šio reikalo raidą.

Klausimai apie Britų parduotą Lietuvos auksą

Laisvos Europos radijas kovo 14 d. transliavo pranešimą apie Baltijos valstybių auksą Anglijoje. Pasak Britanijos užsienio reikalų ministerijos atstovo, prieš karą šios valstybės buvo įdėjusios į Anglijos Banką 13 tonų auksu, bet Britanija jį pardavė 1967 metais. Šiandien šis auksas būtų vertas apie \$180 mil. - 20 sykių daugiau kaip prieš 23 metus. Atstovas paaiškino, kad Britanija pardavė pabaltiečių auksą, norėdama kompensuoti britų investuotojus už jų patirtus nuostolius, kai S. Sąjunga 1940 m. užėmė Baltijos valstybes. Paklaustas, ką Britanija darys, jei nepriklausoma Lietuva pareikalautų sugrąžinti šį auksą, atstovas atsakė nežinąs. (ELTA)

Prunskienė Vokietijoje

Federacinės Vokietijos kancleris Kohl'is ir užsienio reikalų ministras Genscher'is įvykusiame susitikime Bonnoje su Lietuvos ministre pirmininke Prunskiene patvirtino Vakarų Vokietijos ir Prancūzijos anksčiau iškeltą pasiūlymą, kad Lietuva laikinai įšaldytų kovo vienuoliktoją paskelbtą nepriklausomybės atkūrimo deklaraciją, tuo būdu siekiant sudaryti palankesnes sąlygas derybų užmezgimui tarp Vilniaus ir Maskvos. Prunskienė, iš savo pusės, pasakė, kad Lietuva yra pasirengusi laikinai nutraukti po kovo vienuoliktos dienos Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos paskelbtą įstatymų galiojimą, ypač saugumo, sienų ir komunistų partijos nusavybės klausimais. Kiek vėliau spaudos konferencijoje Prunskienė

pažymėjo, jog prieš prasidedant deryboms su Maskva, Lietuvai būtų labai svarbu, kad Vakarai pripažintų respublikos nepriklausomybę. Vakarai, tačiau yra įsitikinę, kad Lietuvos nepriklausomybės pripažinimas šiuo metu galėtų pakenkti Gorbačiovo vydomai pertvarkai, sukeltų pavojų Gorbačiovo išsilaikymui valdžioje. Lietuva nesutinka su tokia nuomone, sakė Prunskienė, mano, jog Vakarai pervertina pavojų, kad Gorbačiovas galis būti nuverstas. Lietuvių įsitikinimu jis yra stipriai įsivirtinęs valdžioje. Kazimiera Prunskienė po politinių pasitarimų Bonnoje privačiai nuvyko į Heidelbergą. Ji aplankė Vasario 16-osios lietuvių gimnazijoje, Huettenfelde.

LRTV

Amerikos susirūpinimas

Amerikos vyriausybė išreiškė savo susirūpinimą naujaisiais sovietų veiksmais Lietuvoje. Baltųjų Rūmų paskelbtame pareiškime ypač daug dėmesio skirta įvykiams, susijusiems su valstybinių pastatų užėmimu ir sovietinėje armijoje tarnauti atsisakusių jaunuolių suėmimu. Per visą savaitę buvo aiškiai pastebimas įtampa Lietuvoje augimas, - rašoma amerikiečių pareiškime, - tikimės, kad sovietinė valdžia liausis naudojusi šias nerimą keliančias

priemones. Visi prieš lietuvių tautą nukreipti sovietų veiksmai gali turėti neigiamą ar net žalingą pasekmę Sovietų Sąjungos - Amerikos būsimesiems santykiams. Baltųjų Rūmų atstovas Fitzwater taip pat pranešė, kad ryšium su Lietuvos įvykiais Amerikos valstybės sekretoriaus pavaduotojas Lawrence Eagleburger pokalbiui buvo išsikvietęs Sovietų Sąjungos ambasadorių Washingtono Dubinina.

LRTV

TIK VIENAS FONDAS - LIETUVIŲ TAUTOS FONDAS

Mes visi esame pasipiktinę ir nusivylę laisvų kraštų laikysena Lietuvos Nepriklausomybės klausimu. Ypač man įstrigo Kanados atsisakymas paskolinti Lietuvai 13 mil. dolerių.

Iš karto atrodė, kad tai yra didelė suma. Bet pažūrėkime ką Lietuvos vyriausybė galėtų už tą pinigą nupirkti? e.g. vieną dešimtadėlį džambo lėktuvą, gal nedidelį motorlaivį pavežioti turistus (pirmos klasės), apie 15 ilgesniai kelionei autobusus, arba gal - „Blue Poles“ paveikslą. Skaudu. Mūsų Ministerė Pirmininkė K. Prunskienė tik norėjo paskolinti tą „miserable“ 13 mil. mūsų Tautos pradiniam ekonominiam žingsniui - ir tas buvo atmesta. Taigi išeivijos lietuviai, nežiūrint kur jie bebūtų, turi padėti atgimstančiai Tėvynei kaip galima greičiau ir duosniau, nes jos pramonė ir tuo pačiu žmonės jau jaučia nedateklų, dėl okupanto blokados. Ir tie nedatekliai bus daug skaudesni žiemą. Dabartinis pinigų rinkimas Australijoje, ypač Melburne, yra gan didelis ir vertas pagyrimo dėl surikto sumos, kuri nuzerigo bus apie šimta tūkstančių. Amerikos ir kitų kraštų įnašas nėra žinomas. Reiktų paminėti kai kurias organizacijas, turinčias po keliolika tūkstančių savo sąskaitose (Australijoje) ir net kelis milijonus (Amerikoje), jos turėtų atidaryti savo pinigines. Pasiaiškinimai, kad taisyklės nelaidžia yra nepateisinamas. Jų sąžinės turėtų „rasti“ kitas taisykles, žinant, kad tie pinigai bus sunaudoti kilniams tikslui.

Iki dabar suaukoti pinigai yra geras įrodymas, kad kada Tėvyne yra nelaimėje, mes atidarome savo širdis ir pinigines. Bet - ar nėra per daug visokių fondų? Ir kaip ilgai geros širdies žmonės juos toleruos? Bandysiu išvardinti tik kelius: - Aukos Sąjūdžiui; Vilniaus U-to bibliotekai; Olimpiniam k-tui; Lietuvos F-ui; Sv. Kazimiero K-jai; Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Paramos F-ui; Tremtinių F-ui; ALK F-jai, KMD, bet tuo dar nesibaigia: ALB, PLB, VLIKas ir dar įvairios šalpos laikraščiams bei žurnalams. Buvo laikai, kada niekas nekreipė dėmesio ir davė visiems, kurie tik pasistatę staliuką rinko aukas. Bet dabar, kada Lietuva yra apleista „savo draugų“, išeivijos pareiga yra nesiblaškyti po visokius fondus, bet koncentruotis tik į vieną Fondą - Lietuvos Tautos Fondą. Nesiginčikime dėl fondo vardo. Mums visiems yra žinoma, kam tas yra reikalingas. Svarbu, kad dabartinės aukos nepasidarytų tik spontaniškas aukos. Lietuvai reikai nuolatinių, reguliarių finacinių šaltinių. Ir tas šaltinis yra -

pasaulio lietuviai. Tam šaltiniui pinigų rinkimo būdas turėtų būti sekantis: - Kiekvienas lietuvis ar lietuvių bičiulis, nežiūrint kuriame pasaulio krašte jis bebūtų, turėtų pasižadėti, reguliariai kas mėnesį, aukoti 10 - 20 - 30 - 40 ar 50 dolerių. Aukų didumas priklauso nuo aukotojo išgalių. Čia reiktų paminėti, kad daug žmonių jau metų metais padeda savo giminėms ir draugams Lietuvoje. Dovanos virš pažadėtos aukos, irgi būtų maloniai priimiamos. Ypatingai svarbu, kad pažadėti pinigai būtų laiku ir reguliariai perduoti Bendruomenių valdyboms ar paskirtiems

rinkėjams.

Tokiu būdu surinkti pinigai labai padėtų mūsų Lietuvos Vyriausybei, nes ji turėtų nuolatine, žinomo didžio, finacinę paramą. Bendruomenės, kaip galima greičiau, turėtų atspausdinti pasižadėjimo formas ir išdalinti aukotojams. Pažado laikas turėtų būti ne trumpesnis kaip šeši mėnesiai. Žinomą, vienų metų pažadas būtų dar geriau.

Vietinė spauda, Bendruomenės valdybos bei lietuviško valandėlės kordinatorius galėtų daugiau painformuoti apie to Fondo techniską pusę. V.L. Mačys

HOBARTAS

ALB Hobarto Apvlinkė

Skaitome mūsų laikraščius, žiūrime į nuotraukas ir džiaugiamės, kad lietuvių bendruomenės po visą Australiją demonstruoja, rengia budėjimas, dalina brošiūras, ragina politikus pagelbėti Lietuvai šiuo taip svarbiu laiku ir po visą Australiją Lietuvos vardas skamba kas dieną.

Čia Tasmanijoje, po dviejų gerai pavykusių demonstracijų, mes irgi nesėdime ant lauro vainikų. Mažoj saloj, mažoj bendruomenėj, negalime nuveikti kiek yra nuveikiama didesnėse bendruomenėse, bet mes irgi klibiname politikų - parlamentarų duris, mėginame priminti Lietuvą kur tik galime ir primename, kad ji reikalinga pagalbos šiais jai lemiamais laikais.

Valdybos sekretorius ir Algis Taškūnas pasikalbėjo su Bruce Goodluck MHR ir gavo tam tikrų pažadų. Balandžio 24d., bendruomenės pirmininkas Ramūnas Tarvydas ir Algis Taškūnas susitiko su Dunkin Kerr MHR ir išdėstė jam mūsų siekimus, troškimus ir, kaip Australijos piliečiai ragino jį stengtis ir dėti pastangas greitesniam nepriklausomybės ir prezidento Vytauto Landsbergio valdžios pripažinimui, bet kitokios pagalbos tiekimui.

Dunkin Kerr MHR yra darbo partijos narys, prisipažino, kad asmeniškai jis supranta, atjaucia ir kiek gali remia mūsų siekimus, bet jis negali pakeisti valdžios nusistatymo tarptautiniuose

veikaluose. Jo nuomone, dabartinė valdžia daro viską kas šiose apvlinkėse yra įmanoma: Remia prezidento Landsbergio valdžią pateikdama protestus sovietų ambasada už kaip kuriuos rusų išsišokimus, nuo pasiuntusi du Australijos ambasados tarnautojus į Lietuvą ir t.t.

Balandžio mėn. 6d., Hobarto Arkivyskupas Ekselencija D'Arcy atlaikė pamaldas už Lietuvą ir ragino visus kalbėti rožančių. Matyt jis pargino parapijų kunigus prisidėti maldomis savo parapijų bažnyčiose ir šiuo metu katalikų bažnyčiose Tasmanijoje, sekmadienio mišių metu žmonės meldžiasi už Lietuvą.

Gruzijoje įtempimas. Spauda informuoja, kad pastarosiomis dienomis Gruzijoje padidėjo įtempimas. Čia pradėjo streikuoti daugiau negu 20 tūkstančių darbininkų, daugiausiai šachtininkų, kurie reikalauja geresnių ekonominių sąlygų. Vatikano radijo dienraštis primena, kad, panašiai kaip Pabaltijo tautos, tai pat ir gruzinai kovoja už atsisikymą nuo Sovietų Sąjungos. Šių metų kovo 28 dieną Gruzijos Aukščiausioji Taryba oficialiai pareikalavo derybų su Maskva dėl palaipsniško Gruzijos nepriklausomybės įgyvendinimo. Maskva iki šiol neatsakė į gruzinų reikalavimą, bet Gorbačiovas dar kartą griežtai pasmerkė separatizmo polinkius.

Lietuvių Žurnalistų Sajunga

"Gimtojo Krašto" skaitytojams

Lankantis Australijoje „Gimtojo Krašto“ redaktoriui Algimantui Cekuoliui buvau prašytas sutikti „Gimtojo Krašto“ įgaliotiniu ir tuo pačiu rinkti prenumeratą už šį savaitraštį vietine valiuta, australiškais doleriais. Aš tai pažadėjau, pradėti darbą, kai tik bus gautas oficialus paskyrimas. Sis paskyrimas yra gautas.

Primenu „Gimtojo Krašto“ ir „Lithuanian Review“, skaitytojams kad šie laikraščiai daugiau nesiniūniami nemokamai. Abudu laikraščiai neabejotinai dirba Lietuvos atstatymo darbą, patiekdami žinias, kurių taip seniai laukėme. Ypatingai sveikintinas „Gimtasis Kraštas“ ir jo skaitytojų laišku skyrius. Nedaug mūsų išeivijos laikraščių gali didžiuotis šiuo skyriumi. „Lithuanian Review“ spausdinimas anglų kalboje. Tai labai naudingas laikraštis primiršusiems lietuviškai, o ypatinai mišrioms šeimoms.

Prenumerata už šiuos laikraščius Australijoje yra apvali suma \$40 australiškų dolerių. Užsisakydami per mane sutauptysite banko ir persiuntimo išlaidas. Čekius siųsti adresuotus „Gimtajam Kraštui“, arba „Lithuanian Review“ mano adresu. Gryniais prenumeratas priimu prieš lietuviškas pamaldas Lidcombe, arba Lietuvos klube.

Siam tikslui yra užvesta prenumeratos knyga, o už imokėtą prenumeratą bus išduoti pakvitavimai.

Aš ir „Gimtojo Krašto“ redaktorius negalime garantuoti, ką gali padaryti rytoj su mūsų laisva spauda Lietuvos okupantai. Jūsų prenumeratos bus įnešamos į Talkos Kredito draugiją. Tai viena garantija, kur okupantai negalės pasinaudoti jūsų pinigais.

Antanas Kramilius
83 Queen St., Canley Vale, NSW
2166. Tel. (02) 727 3131. Fax (02)
645 1369.

Vilniaus Un-to Biblioteko

A. A. Emilijos Seikienės atminimui
Monika Ziogienė aukojo \$50 ir Soc.
Globos Moterų D-ja \$100.
Nuoširdus aciū.

VUMB Bičiuliai

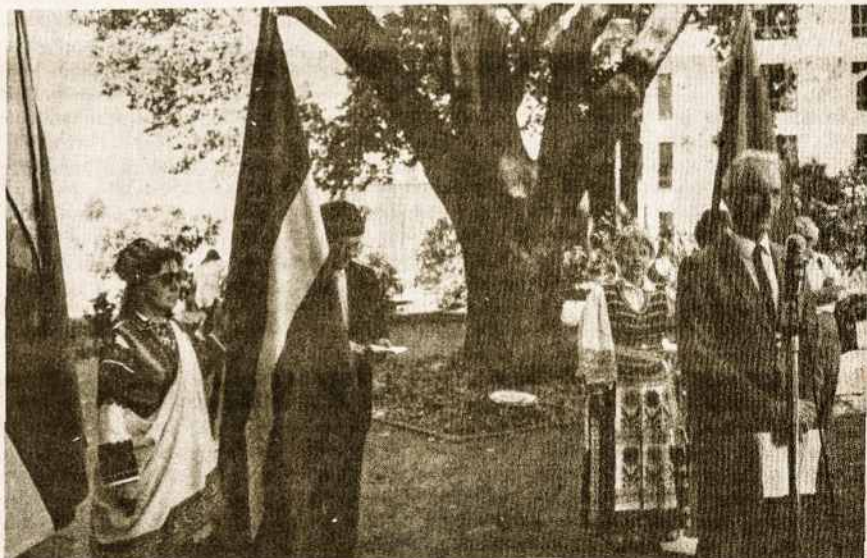
Lietuvių Koop. Kredito. D-ja

TALKA
vis dar moka
16%

už terminuotus indėlius ir 9%
už einamąsias sąskaitas.

Nuo liepos mėn. 1 d., numatoma įvesti 12-kos, 9-lų, 6-lų, ir 3-lų mėn. terminus. Tokiu būdu Jūs uždirbsite aukštesnį % ir galėsite savo pinigų išimti kada Jums jų reikės.

Talkos įstaigos veikia Lietuvių namuose:
Adelaide, Melbourne, Sydney

Pabaltiečių demonstracijos metu kalba senatorius Brian Harrodin. Už jo Dr. Genovaitė Kazokienė. Prie latvių vėliavos Ramūnas Tarvydas. Nuotrauka - A. Kantvilas

IS MUSU PARAPIJU

Melbournas

Kun. Dr. P. Daukniui išvykus į laidotuves Adelaidėje, pamaldas šv. Jono bažnyčioje pravedė svečias iš Lietuvos kun. V. Lenkaitis gegužės mėn. 27 dieną. Yra vilčių, kad paminėtas svečias pasiliks Australijoje.

Vlodo Šilinsko 5-tose mirties

metinėse bus atšaujamoms šv. Mišios St. John bažnyčioje birželio mėn. 10 dieną. Šv. Mišias užrašė O. Szentimrey.

Birželio mėnuo yra skiriamas pagarbinti Svecniausiaj Jėzaus Širdij. Mūsų istorijoje 1939-1940 metų birželis nėra mums tyro džiaugsmo, bet dvasinių ir fizinių kančių mėnuo.

Australija ir Naujoji Zelandija

Maldos Apaštalavimas

Jo Sventenybė popiežius Jonas Paulius II MA nariams birželio mėnesiui skyrė šią intenciją: Kad gailėstingosios Jėzaus Širdies šviesoje būtų naujai atrastas nuodėmės pajautimas ir reguliarios išpažinties vertė.

Trumpas rytmetinis aukojimas: Visą aukojų Tau, Svecniausioji Jėzaus Širdie!

Jėzaus Širdies mėnuo

Šioje intencijoje mes svarstome tris elementus - t.y. gailėstingąją Jėzaus širdį, nuodėmę ir išpažintį. Visos tos trys sąvokos yra viena su kita tarpiai susijusios. Mes negalėtumėm suprasti nuodėmės reikšmės, jei nesuprastumėm Dievo begalinės meilės žmogui. Taip pat mes negalėtumėm suprasti išpažinties vertės, jei mes neturėtumėm aiškaus supratimo apie Jėzaus kančių ir atleidžiamą meilę, o taip pat apie nedėkingumą ir silpnumą, vedantį į nuodėmę.

Dievas sutverdamas pasaulį, pasirinko išskyrė mus - kiekvieną asmeniškai - iš bilijonų kitų tvarinių visokeriopai laimei. Betgi žmogus nebuvo dėkingas savo Sutvėrėjui už tą dovaną ir ypač už tą didžiąją dovaną - laisvę. Jis panaudojo ją blogam nepaklusdamas Dievo valiai. To pasekoje žmogaus amžinoji paskirtis būtų pasmerkta, jei pats Dievas iš meilės neateitų jam pagalbon. Laikui atėjus, Jis pasiuntė savo Sūnų atpirkti ir išgelbėti kritusį žmogų. Jis prisiėmė vargšo žmogaus prigimtį, kentėjo, mirė ir panor,

kad Jo širdis būtų perverta į rodymui savo meilės mums.

Be išganymo, Dievas yra davęs žmogui ir daug kitų dovanų. Kiekvieno žmogaus asmens gyvenimo istorija yra išta poema Jėzaus gailėstingos meilės. Bet vietoj mes atsilygintumėm Jam ta pačia meile, mes rodome užsispyrusį nedėkingumą. Beveik yra pagunda sakyti, kad neįmanoma atskirti, kuri yra didesnė ir labiau nesuprantama paslaptis - Dievo gailėstinga meilė mums ar mūsų nedėkingumą Jam. Nuodėmė, kuri reiškia Dievo praradimą visai amžinybei, iš tiesų yra kvailas sukilimas ir beprasmiškas nedėkingumas.

Išpažintis yra gyvas įrodymas gailėstingos Jėzaus Širdies meilės. Bet tai yra paskutinė sudužusio laivo skeveldra išsigelbėjimui. Tai yra vaistai, kuriuos Tėviška meilė parūpina savo vaikui. Tie, kurie per Dievo malonę supranta dažnos išpažinties svarbą, surado paslaptį išganymui pelnyti. Dažna išpažintis padeda mums pažinti ir suprasti mūsų sielos paslaptis; ji duoda mums stripybės pagundoms nugalėti ir nusigręžti nuo pasaulio viliojimų. Ji gesina aistros ugnis, nuskaidrina dvasią ir padidina religinį uolumą. Ji atneša sielai didelį džiaugsmą, taiką ir ramybę. Kiekvienas, kuris dažnai eina išpažinties, suranda tikrą kelią, vedantį į šventumą ir į Dievą. (Pagal Congregatio de Culto Divino et Disciplina Sacramentorum).

Kun. S. Gaidelis, S.J.

PADEKA

Mūsų mylimai Motinai ir Draugei

Emilijai Seikienei

iškeliavus amžinybėn, reiškiame nuoširdžią padėką visiems, padėjusiems jai sunkiomis dienomis gyvybei blėstant. Ypatinai dėkojame kun. Pr. Daukniui už lankymą ir aprūpinimą sakramentais, Pr. Adomavičienei už kasdieninius masažus, Lir K. Bartaškoms už nuolatinis paguodos ir vilties žodžius, ir visiems lankiusiems ją ligos metu.

Dėkojame tiems, kurie kartu su mumis palydėjo ją amžinam poilsui: kun. Pr. Daukniui, Bronėi Staugaitienei, organizavusiai atsisveikinimą po rožinio ir talkininkavusiai per laidotuves, Daino Sambūriui ir Parapijos chorui, giedojusiems per gedulingas mišias, ir visiems dalyvavusiems.

Ačiū atsisveikinusiems su Emilija organizacijų ir draugų vardu, žodžiu ar raštu pareiškiusiems mums užuojautą, aukojusiems šv. Mišioms ir, Emilijos atminimui, Vilniaus Un-to Bibliotekai.

Ačiū Socialinės Globos Moterų D-jai už suruoštus šermenų pietus.

Visų jūsų dalyvavimas mums parodė, kad savo liūdesyje esame ne vieni. Ačiū.

Jonas ir vaikai su šeimomis.

Socialinės Globos Moterų Draugija maloniai kviečia visus iš arti ir toli atsilankyti į ruošiamą tradicinį

Joninių Vakara

kuris įvyks birželio mėn. 23d. Melbourne Lietuvių namuose, 50 Errol St., Nth Melbourne. Pradžia 7 val. vak. Įėjimas \$12 asmeniui. Visas pelnas skiriamas Lietuvos Atstatymo Fondui. Numatyta įdomi programa, skani vakarienė ir puiki muzika. Status prašome iš anksto užsisakyti pas V. Morkūniene, tel. 523 5957.

Soc. Globos Moterų Dr-ja, Melbourne

A.A. JURGIS VASILIAUSKAS

Adelaidėje šių metų gegužės 23 dieną po sunkios, bet neilgos ligos, mirė Jurgis Vasiliauskas - mūsų Lietuvių Bendruomenės vienas iš žymesniųjų veikėjų.

Jurgis gimė 1912 m. rugpjūčio 22 d. gausioje ūkininko šeimoje Karalių kaime, Kazlų Rūdos valsčiuje, Marijampolės apskrityje. Pradžios mokslą baigė savo tėvo ūkyje įsteigtoje mokykloje, o gimnaziją - Marijampolėje. Nuo 1931 m. studijavo ekonomiją Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Klaipėdoje įsisteigus Prekybos institutui, ten studijavo konsulariniame skyriuje, kurį baigė 1936 m. Gavęs Švedijos stipendiją, studijas gilino Stokholmo universitete. Po metų grįžęs į Lietuvą, dirbo Baltijos transporto bendrovėje kaip vyr. direktoriaus sekretorius, kol vokiečiai užėmė Klaipėdą. Persikėlęs Kaunan, dėstė Kauno Prekybos mokykloje, o vakarais buvo vienas iš pagrindinių lektorių Vakariniuose kursuose Kauno prekybos ir verslo mokyklai. Čia buvo ruošiamas naujas lietuvių verslininkų kadrą. 1942 m. Jurgis Vasiliauskas buvo paskirtas Prekybos mokyklos direktoriumi Marijampolėje, kurią iškėlė į Aukštesniąją Prekybos Mokyklą ir jai vadovavo. Tais pačiais metais vedė Kauno konservatorijos studentę Genovaitę Stanaitytę.

1944 m. su šeima pasitraukė į Vakarų. Karo metu patekęs į Alijantų pusę, buvo Anglų kariuomenės vertėjas ir Anglų kariuomenės prekybos įmonės vedėjas fronto užnugaryje. Pokario metais dirbo Unroje, didžiojoje emigracijos įstaigoje Wentdorf, kurioje gyveno keliolika tūkstančių karo pabėgėlių, buvo tos įstaigos emigracijos kanceliarijos viršininku.

Jurgis Vasiliauskas nuo pat jaunų dienų reiškęsi katalikiškose organizacijose, ateitininkas nuo 12 metų amžiaus. Klaipėdoje įsteigė studentų verslininkų sąjungą, kuriai pirmininkavo iki instituto baigimo. Kauno Prekybos mokykloje buvo

šaulių būrio vadu. Jurgis medėjo spaudos darbą, nuo 12 metų pradėjo rašyti į „Saltinėlių“, vėliau į „Saltinį“, Klaipėdoje į „Vakarų“ dienraštį, nuolatinis „Verslo“ bendradarbis Kaune, rašydavo į „Kuntaplį“. Australijoje rašė į abu savaitraščius. „Tėviškės Aidams“ yra pateikęs eilę vertingų vedamųjų, kultūrinių renginių aprašymų, feljetonų, surado per 30 naujų TA pranešimų. Buvo išvertęs knygą „Kovos ir vainikai“ iš katalikų persekiojimų Kinijoje, kurią išleido „Draugo“ knygų klubas Cikagoje.

Į Australiją su šeima atvyko 1949 m. Adelaidėje įsigijo Semaphoro priemiestyje viešbutį. Buvo keletą kadencijų Apylinkės valdyboje nariu ir jos pirmininku, ALB Krašto valdybos vicepirmininku. Vasiliauskai išaugino dukrą ir sūnų, kurie nuo pat jaunystės dalyvavo lietuviškoje veikloje ir sukūrė lietuviškas šeimas.

Jurgis buvo socialus, mėgiamas draugų tarpe. Ne tik Lietuvių Bendruomenės prarado veiklaus nario, bet ir žmona Genovaitė savo brangaus ir mylimo vyro, šeima savo rūpestingo tėvo, penki anūikai savo gerojo tėvuko. Jiems visiems mūsų gili užuojauta šioje liūdesio valandoje.

Kun. Dr. Pr. Dauknys

A. † A. Jurgiui Vasiliauskui

Adelaidėje mirus, jo žmoną Solistę Genovaitę, sūnų Dr. Alfredą su šeima, uošvę p. Stanaitienę, Cesę Paliulienę, Jūratę Naujalienę ir kitus gimines bei artmuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdimė.

Teklė ir Juozas Seliokai,
Dalia ir Martynas Didžiai

A. † A. Jurgiui Vasiliauskui

mirus, jo žmonai Genovaitėi, sūnui Dr. Alfredui ir jo šeimai, Cesei Paliulienėi ir kitiems giminiams ir draugams reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Sofija ir Aleksandras Mauragiai

SYDNEJUJE

NAUJA SYDNEJAUS APYLINKĖS VALDYBA

Dėl susidariusių aplinkybių, kai Apylinkės valdyboje paliko tik du rinkti nariai, balandžio 22d. buvo sušauktas Sydnėjaus bendruomenės susirinkimas.

Susirinkimui pirmininkavo Kęstutis Protas ir sekretoriavo Bronius Žalys. Pranešimus padarė pirmininkė Jūratė Fraser-Reizytė ir išd. Mykolas Zakaras. Savo pranešime pirmininkė padarė gan keistų pranešimų. Užmesta buvusiam sekretoriui A. Kramiliui, kad jis parašęs Popiežiui laišką be valdybos žinios. Tiesa, kad laiškas buvo pasiūstas Popiežiui prieš Gorbačiovo apsilankymą Vatikane, bet jis buvo valdybos priimtas ir užprotokoluotas.

Po pranešimų iškilo klausimas. Pirmininkė Jūratė Fraser pareiškė,

Gegužės 10d. NSW parlamento Aukštuosiuose Rūmuose (Legislative Council) Hon. Bryan Vaughan LLB, MLC, įnešė rezoliuciją už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Debatas truko 3 valandas.

Už šią rezoliuciją kalbėjo sekančių partijų atstovai/senatoriai. Aust. Labour Party - George Brenner, Michael Egan, Henry French ir parlamento prezidentas (speaker) Hon. John Johnson. Liberal Party - Dr. Marlene Goldsmith, Max Willis, James Samios.

Independent - Marie Bignold. Call to Australia Party - Rev. Fred Nile (kunigas). National Party - Sir Adrian Solomons. Australian Democrats - Elizabeth Kikby.

Rezoliucija buvo priimta vienbalsiai, kad Lietuva stovi pasaulio aktyse, kaip pavyzdys, kuri nežiūrint milžiniškos provokacijos taikiu būdu siekia nepriklausomybės nuo Maskvos. Kalbėtojai išreiškė norą, kad ir Federaliniame parlamente Kanberroje bus praves to panašios rezoliucijos. Parlamento sesijoje dalyvavau aš pats, Aust. Lietuvių bendruomenės pirm. Jz. Maksvytis, Sydnėjaus bendruomenės pirm. A. Giniūnas ir Viktoras Šlinteris, kurio draugas Bryan Vaughn įnešė šią rezoliuciją.

kad ji neatsistatydina ir reikalavo darinkti tris narius iki kadencijos pabaigos liepos mėn. 1991m. Susirinkimas reikalavo, kad būtų perinkta nauja valdyba. Susirinkimo pirmininkas Kęstutis Protas patiekė šį reikalą išspręsti balsavimu. Dauguma pasisakė, kad būtų rinkta nauja valdyba. Kandidatais buvo pasiūlyta A. Giniūnas, A. Kramilius, P. Laurinaitis, J. Mickienė ir Dr. Ruta Kavaliauskaitė. Jūratė Fraser nesutiko kandidatuoti.

Neatsiradus daugiau kandidatų

virš minėti kandidatai buvo išrinkti į valdybą.

Pareigomis pasiskirstė sekančiai: pirmininkas - A. Giniūnas, PO Box 414, Campsie, tel. 787 4596. Vicepirmininkė - Dr. R. Kavaliauskaitė, sekretorius - A. Kramilius, išd. - J. Mickienė ir P. Laurinaitis narys Kultūriniais reikalams.

Visais reikalais kreiptis pirmininko adresu.

Į Kontrolės komisiją buvo išrinkti: V. Patašius, A. Reizgys ir B. Stašionis.

Sydnėjaus Apy. Valdyba

Trėmimų minėjimas

Birželio trėmimų minėjimas Sydnėjaus Lietuvių bendruomenėje įvyks sekmadienį birželio 10d. kurį ruošia Tautos Fondo Atstovybė.

Minėjimas prasidės pamaldomis St. Joachim's bažnyčioje 11.30 val. ryto. Pamaldose gieda „Dainos“ choras, organizacijos kviečiamos dalyvauti organizuotai.

Viešas minėjimas įvyks tuoj po pamaldų 2.30 val. p.p. Lietuvių klubo auditorijoje.

Paskaitą šiai dienai skaitys Dr. R. Zakarevičius. Meninę dalį išpildys „Dainos“ choras ir „Sutartinė“ bei deklamatoriai.

Minėjimo metu ir prie bažnyčios bus renkamos aukos Tautos Fondui. Kviečiame tautiečius kuo daugiau dalyvauti pamaldose ir minėjime pagerbti bolševizmo teroro aukas.

Tautos Fondo pirmininkas Juozas Giedraitis iš New Yorko telefono informuoja apie dabartinę Tautos Fondo padėtį. Iš Tautos Fondo paskirta pusė milijono dolerių atidarant Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Fondą „Pagalba Lietuviai.“

Tautos Fonde šiuo metu veikia trys sąskaitos ir aukotojai gali pasirinkti, kurią sąskaitą jie nori paremti.

Tautos Fondas (Lithuanian National Foundation) iš šios sąskaitos yra leidžiama Eltos Biuleteniai naudojama raštinės išlaidoms.

Lietuvos Laisvės Iždas (Liberty Chest) aukos padėtos į šią sąskaitą yra užšaldytos iki pinigai bus galima

perduoti Lietuvos Nepriklausomai valstybei. Palūkanos iš šios sąskaitos naudojamos pagal reikalą Lietuvos vadavimui reikalams.

Lietuvos Atstatymo Fondas (Restoration Fund) aukos iš šios sąskaitos naudojamos dabar pagal reikalą, kaip perkant vaistus ir kitus gyvybinius reikmenis Lietuvai.

Visos aukos viename ar kitame fonde dirba Lietuvos labui. Atsiradimas kitų fondų nereikiška, kad Tautos Fondo atstovai nebeveikia.

A. Kramilius

Tautos Fondo Atstovybės Išd.

Sydnėjaus Apylinkės Valdyba

Per Sydnėjaus Apy. V-ba pradėtas auku vėjus „Pagalba Lietuvai“ 1990m. gegužės 13d. Po \$300 aukojo A.E. Šliogeriai; \$200 P. & J. Cepuliai; po \$100 Dr. R. Zakarevičius, A.H. Meiliūnai, Dr. I.N. Venclovai; po \$50 O. Palaitienė, Alg. Žilys; po \$25 Adolfas Juodgalvis. Po \$20 V.J. Zablockiai, P. Armonas, O. Meiliūnienė, VL. Sneideris, J.E. Cerniauskai; po \$10 Pr. Zubrickas. Viso \$1,035.

Sydnėjaus Apy. Valdyba

Lietuvos ministrė pirmininkė Prunskienė iš Vašingtono atvyko į Londoną, kur išbuvo dvi dienas. Čia susitiko su britų ministre pirmininke Thatcher ir kitais politiniais veikėjais, parlamentarais ir spaudos atstovais. Londone aerouoste Prunskienė pasakė žurnalistam, kad prašys ministrę pirm. Thatcher politiniai paremti Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo deklaraciją. Vakarų politinė parama Lietuvai padėtų išspręsti tarp Lietuvos ir Kremliaus iškilusias problemas, palengvintų derybų užmezgimą. Mes laukiame, kad Vakarų valstybės aiškiai pasisakytų Lietuvos klausimu, pabrėžtų, kad tarptautinė bendruomenė niekad nepripažino teisėtu Lietuvos įjungimą į Sovietų Sąjungą. Tai sustiprintų Lietuvos padėtį ir patarnautų Lietuvos klausimo sprendimui. Nerealu tikėtis, pažymėjo Prunskienė, kad Sovietų Sąjunga pirmoji pripažins Lietuvos nepriklausomybę, jei Vakarai anksčiau nesuteiks pripažinimo.

Lietuvos ministrė pirmininkė iš Londono toliau vyks į Paryžių, kur numato susitikti su prezidentu Mitterandu.

SPORTINĖS NAUJIENOS

Sio mėnesio pradžioje Lozanoje, Sveicarijoje įvyko Olimpinių komitetų atstovų suvažiavimas, aptarti būsimąją olimpiadą Ispanijoje. Tarptautinio Olimpino Komiteto prezidentas Ch. Samaranch korespondentų buvo paklaustas kaip yra su Pabaltijų valstybių priėmimu ir atstatymu jų buvusių prieškarinių olimpinių teisių? Prezidentas atsakė: „Tai politinė problema ir jai išspręsti reikalingi politiniai sprendimai. Mes neskubame ir mums nereikia aplenkiti politikų.“

Olimpino komiteto vyriausioje būstinėje Lozanoje Sov. S-gos naujasis Olimpino K-topirmininkas Smirnovas sutiko susitikti su Lietuvos Olimpino K-topirmininku A. Povilūnu, bei Latvijos ir Estijos pirmininkais ir Tarpt. Olimpino K-to vadovais. Atrodo laikai keičiasi ir nauji Sovietų olimpiniai vadovai priešingai ankstyvesniems, pradės kalbą šiame trišalio atstovų susitikime.

Zinomas Lietuvos krepšininkas Arvydas Sabonis galutinai apsisprendė žaisti NBA Amerikos profesionalų krepšinio lygoje. Jis pasirašė trijų metų sutartį su „Portland Trail Blazers“ klubu. Jo finansinis kontraktas dar nėra paskelbtas ir jis bus antrasis Lietuvos krepšininkas, šalia Sarūno Marčiulionio, patekęs į taip sunkiai prieinamą šią NBA profesionalų lygą. Tarp kitko šią vasarą A. Sabonis Lietuvoje atšvęs ir savo vestuves su buvusia gražule „Miss Lithuania.“

Nežiūrint dabartinių blokadų, Lietuva labai sparčiai ruošiasi būsimosioms IV-sioms Pasaulio Lietuvių Sporto varžyboms, įvykstančioms 1991-ųjų metų vasarą. Rengėjai kreipėsi į Lietuvos gyventojus, kurie galėtų priimti ir apgyvendinti atvykstančius iš užsienio svečius. Jau yra užsiregistravę virš 3,000 asmenų, norinčių priimti užsieniečius ir pas juos galės įsikurti virš 5,000 svečių. Sioms pasaulinėms lietuvių sporto žaidynėms Lietuvos siūloma į programą įtraukti ir lietuviškąjį ritinį. Tai yra vienintelis tautinis lietuvių sportinis žaidimas. Jis yra nesudėtingas ir visiems lengvai prieinamas. Norima, kad ir užsienio lietuviai šiose varžybose dalyvautų ir norinčios išmokti žaisti komandos gali visas taisyklas gauti iš Lietuvos. Žaidynių metu bus daugiau pamokoma ir norima, kad ypatingai jauni moksleiviai šiuo žaidimu susidomėtų ir paskiros varžybos būtų praves toms paskiruose miestuose, tuo jaunimui parodant ir Lietuvą. Kauno „Inkaro“ gamykla pagamins specialius spalvingus lietuviškus ritinius. Gal ir Australijos lietuviai sportininkai susidomės šiuo lietuviškuoju žaidimu?

Sydnėjaus koviečiai jau pradėjo ruošti šiai Lietuvos šventei. Pradėtas piniginis išvykos vėjus, prašant Sydnėjaus lietuvius paremti sportininkus. Taip pat labai greitai bus platinami „Kovo“ išvykos loterijos bilietai, kuriai prizus paskyrė ir patys žinomiausi Sydnėjaus lietuviai dailininkai. Sportininkai prašo Sydnėjaus lietuvius dosningai paremti juos savo aukomis ir perkant loterijos bilietus, nes tik tas įgalins juos tinkamai reprezentuoti mus visus.

Ant. Laukaitis

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWNE. (TEL: 708 1414)

KLUBO VALANDOS:

Pirmd., trečiad., ketvird.,	5	-	10 val.
ANTRADIENIAIS KLUBAS UŽDARYTAS			
Penktadieniais	5	-	11.30 val.
Šeštadieniais	2	-	12.30 val.
Sekmadieniais	12.30	-	10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiad., ketvirtad., penktad., ir šeštad	nuo	6. val.
Sekmadieniais	nuo	1. val.

ŠVEDIŠKAS STALAS. SMORGASBORD.

Skanus ir pigus valgis kiekvieną TREČIADIENĮ nuo 6.00 iki 8.00 val. Kaina \$6.

ŠEŠTADIENĮ nuo 1.00 iki 3.00 val. Kaina \$4.

Šeimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus. Kodėl ne Lietuvių Namuose? Kodėl nepasiteirauti? Skambinkite 708 1414.